भारतीय पृथ्वि विज्ञान मंत्रालय, भारतीय हवामान शास्त्र विभाग आणि
डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली सह्योगीत
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा
कृषी-हवामान क्षेत्र एकक
उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग

अंक ०१/२०२०	दिनांक ०४.०६.२०२०

"निसर्ग" चक्रीवादळोत्तर हवामानाधारित कृषी सल्ला पत्रक

पिकाचे नाव	पिकाची अवस्था	कृषि सल्ला
भात	रोपवाटीका व्यवस्थापन व पेरणी	निसर्ग या चक्रीवादळामुळे बऱ्याच ठिकाणी मुसळधार पाऊस झाला आहे व ज्या ठिकाणी भात पिकाची पेरणी झाली होती व रोपे उगवून आली आहेत अश्या ठिकाणी चारही बाजुंनी खोल चारी काढावी यामुळे पाऊस जास्त झाला तरी पाण्याचा निचरा होण्यास मदत होईल व कोवळी रोपे मरण्याचे प्रमाण कमी राहिल.
आंबा	काढणी व नवीन लागवड	निसर्ग या चक्रीवादळामुळे बऱ्याच ठिकाणी मुसळधार पाऊस झाला असल्याने व हवेतील आर्द्रतेचे प्रमाण वाढले असल्यामुळे आंबा पिकावरील नवीन पालवीवर करपा व भुरी रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे व प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी थायोफिनेट मिथिल व कार्बेन्डाझीम १% १ ग्रम प्रती १ लिटर पाण्यातुन फवारावे. चक्रीवादळ येण्यापूर्वी व सध्या परिस्थितीत काढणी केलेल्या आंबा फळास आर्द्र वातावरणामुळे फळकूज या रोगाचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो, प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी व हापुस आंब्याच्या काढणी पश्चात फळकुज रोगाचे प्रभावी नियंत्रण करण्यसाठी फळे पोटॅशिअम मेटाबायसल्फाईट (०.०५%) या रसायनाच्या ५० अंश सेल्सीअस उष्णजल द्रावणात १० मिनिटे बुडवून नंतर पिकत ठेवावीत. चक्रीवादळामुळे वाऱ्याचा वेग जास्त होता त्यामुळे समुद्र किनाऱ्याकडे भागात बऱ्याच ठिकाणी नवीन लागवड केलेली रोपे पडली असल्यास त्यास काठीने आधार द्यावा आंबा बागेतील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा
काजु	नवीन लागवड	चक्रीवादळामुळे वाऱ्याचा वेग जास्त होता त्यामुळे समुद्र किनाऱ्याकडे भागात बऱ्याच ठिकाणी नवीन लागवड केलेली रोपे पडली असल्यास त्यास काठीने आधार द्यावा चक्रीवादळामुळे वाऱ्याचा वेग जास्त होता त्यामुळे समुद्र किनाऱ्याकडे भागात बऱ्याच ठिकाणी काजू बागेतील झाडांचे फांद्या मोडून नुकसान झाले आहे, मोडलेल्या फांद्या काढून घ्याव्यात व त्या ठिकाणी बोर्डो पेस्ट लावण्याची व्यवस्था करावी चक्रीवादळामुळे वाऱ्याचा वेग जास्त होता त्यामुळे समुद्र किनाऱ्याकडे भागात बऱ्याच ठिकाणी काजू बागेतील झाडांचे फांद्या मोडून नुकसान झाले आहे अश्या मोडलेल्या फांद्या काढून घ्याव्यात व जखम झालेल्या ठिकाणी रोठा या किडीचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो प्रादुर्भाव आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी १५ मि.मी. पटाशिच्या सहाय्याने प्रादुर्भित साल काढून झाडातील रोठ्याला बाहेर काढून मारुन टाकावे व तो भाग २०% प्रवाही क्लोरोपायरीफॉस ५० मी. लि. १० लिटर पाण्यामध्ये मिसळून चांगला भिजवावा. किंवा ५% प्रवाही फिप्रोनील २ मी. लि. प्रति १ लिटर पाण्यामध्ये मिसळवून चांगला भिजवावा. (एका झाडासाठी ५ लिटर पाणी या प्रमाणात वापरावे)
नारळ	नवीन लागवड	चक्रीवादळामुळे वाऱ्याचा वेग जास्त होता त्यामुळे समुद्र किनाऱ्याकडे भागात बऱ्याच ठिकाणी नवीन लागवड केलेली रोपे पडली असल्यास त्यास काठीने आधार द्यावा नारळ बागेतील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा
सुपारी	नवीन लागवड	चक्रीवादळामुळे वाऱ्याचा वेग जास्त होता त्यामुळे समुद्र किनाऱ्याकडे भागात बऱ्याच ठिकाणी नवीन लागवड केलेली रोपे पडली असल्यास त्यास काठीने आधार द्यावा सुपारीच्या बागेतील अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा
भाजीपाला	पेरणी/लागवड	शेतातील पाण्याचा निचरा झाला असल्यास व जमीन वापश्याच्या स्थितीत असताना भाजीपाला पीकांमध्ये मिरची, वांगी, टोमॅटो, भेंडी, काकडी, कारली, पडवळ, चिबुड, शिराळी ई. पीकांची पेरणी/लागवड करावी लागवड करण्यास योग्य हवामान असुन पाऊसाचा अंदाज पाहुन पेरणी करावी. तसेच पेरणीसाठी सुधारीत जातीचे बियाणे वापरावे. भेंडीची लागवड सरी-वरंब्यावर करावी. वेलवर्गीय भाजीपाला पीकांसाठी मातीचे ऊंचवटे करुन त्यावर मध्यभागी लागवड करावी.
सर्वसाधारण		निसर्ग चक्री वादळाच्या तडाख्यामुळे जर आपल्या परिसरात इलेक्ट्रिक खांब कोसळला असल्यास, वीज वाहिनी तुटल्यास किवा रोहित्र जळाल्यास महावितरणच्या टोल फ्री नंबर १८०० २३३ ३४३५ / १८०० १०२ ३४३५ / १९१२ वर त्वरित कळवा.

सदर कृषि सल्ला पत्रिका ही डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाच्या, प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, वेंगुर्ले व उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे येथील "ग्रामीण कृषि मौसम सेवा" योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशी वरुन तयार करुन प्रकाशित करण्यात आली.

डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर सहयोगी अधिष्ठाता उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे ता. कुडाळ, जि. सिंधुदुर्ग	डॉ. प्रदिप चं. हळदवणेकर नोडल ऑफिसर (ग्रामिण कृषि मौसम सेवा) उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे (०२३६२-२४४२३१)	डॉ. यशवंत चं. मुठाळ तांत्रिक अधिकारी ग्रामिण कृषि मौसम सेवा उद्यानविद्या महाविद्यालय, मुळदे (०२३६२-२४४२३१)